

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.042/2021/6. szám

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű;

felperes2 (cím2) II. rendű

A felperesek képviselője:

ügyvéd1 cím3)

Az alperes:

alperes1 (cím4)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2 cím5)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő felek:

felperesek 23. sorszám alatt

A per tárgya:

szerződés érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.20.493/2020/22. számú ítélet

Ítélet

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A feljegyzett eljárási illeték viselésére vonatkozó részében megváltoztatja, mellőzi a felperesek le nem rótt kereseti eljárási illetékben való marasztalását, míg az 179.000 (egyszáz-hetvenkilencezer) forint elsőfokú perköltség viselésére vonatkozó részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 59.690 (ötvenkilencezer-hatszázkilencven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak – az állami adóhatóság külön felhívására – 1.199.000 (egymillió-egyszázkilencvenkilencezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A 2008. március 20. napján megkötött svájci frank alapú kölcsönszerződéssel az alperes szabad felhasználásra 146.489 CHF kölcsönt nyújtott a felperesek részére 300 hónap futamidőre, 6,84% induló teljes hiteldíjmutató és 6,19% induló ügyleti kamat mellett. A szerződés IV.2. pontja értelmében a törlesztőrészlet elsődlegesen CHF-ben teljesítendő, más pénznemben történő teljesítés esetén az alperes a hirdetményben meghatározott számlakonverziós árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az esedékes törlesztés teljesítésére. A tőkeösszeg folyósítását követően a kamat havonta fizetendő együttes összegét 780,83 svájci frankban határozták meg, amely kamatperióduson belül változatlan. A szerződés szerint a törlesztőrészletek száma 296, a tőketörlesztések összege 2018. április 15. napjára esedékesen 29.297,8 svájci frank, 2023. április 15. napjára 36.622,25 svájci frank, 2028. április 15. napjára 36.622,25 svájci frank, míg 2033. április 15. napjára 43.946,7 svájci frank. A szerződés VII.1. pontja értelmében, ha a CHF/HUF árfolyam nagy mértékű változása miatt (legalább 5%-os változás) a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem lesz kielégítő biztosíték, az adósok kötelesek harminc naptári napon belül kielégítő pótfedezetet biztosítani. A VII.2. pontban az adósok kifejezetten nyilatkoztak arról, hogy a banki felvilágosítást – amely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás – megértették, és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget. A VIII.13. pontban kijelentették, hogy a bank üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerték, azokat magukra nézve kötelezőnek fogadják el.
- [2] A szerződéskötés napján a felperesek kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, amely egyebek mellett rögzítette, hogy a szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya (árfolyam) a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás (emelkedés) előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekszik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és kamatainak megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik, egy kamatperiódus alatt azonban változatlan. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől, és teljesen más tendenciát követ. A bank nem tud felelősséget vállalni a piac kedvezőtlen alakulása miatt, és az adósnál bekövetkező többletterhet nem tudja átvállalni.
- [3] Ugyanezen a napon a felek a kölcsönszerződésből eredő tartozás biztosítására egyetemleges jelzálogszerződést kötöttek a II. rendű felperes tulajdonában álló síófoki 10005/4 és 10005/2 hrsz-ú ingatlanokra.
- [4] A felperesek módosított keresetükben a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi IV.

törvény) 209.§ (1) és 209/A.§ (1)-(2) bekezdései alapján. Hivatkozásuk szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő kikötés tisztességtelen és ezért érvénytelen, mert a kölcsönszerződés aláírását megelőzően az alperes sem szóban, sem írásban nem tájékoztatta őket a CHF alapú hitelek kockázatáról, semmilyen információt erre vonatkozóan az alperestől nem kaptak. A szerződés aláírását követően került sor a „tájékoztatás külföldi devizában történő elszámolásról” megjelölésű okirat átadására és aláírására. A tájékoztatás egyébként sem felelt meg a világosság és érthetőség követelményének, nem részletezte az árfolyamkockázat gazdasági következményeit, és nem tért ki arra sem, hogy a kockázatviselésnek nincs felső határa. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérték, hogy a bíróság a kölcsönszerződést olyan módon nyilvánítsa érvényessé, hogy a deviza – forint átváltási árfolyamot az érvénytelen szerződés okán kialakult jelentős egyenlőtlenségre tekintettel plusz 5 %-ban maximálja, a szerződésben rögzített kamatmérték forintosítási fordulónapig történő érintetlenül hagyásával. Az ennek megfelelő módosított elszámolásuk eredményeként álláspontjuk szerint az alperes által nyilvántartott 32.707.580 forint tőketartozással szemben nem több, mint 17.719.064 forint tőketartozásuk áll fenn.

- [5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés érvénytelensége nem állapítható meg, mert a csatolt bizonyítékok egyértelműen igazolják, hogy a felpereseket az árfolyamkockázatról a szerződés megkötését megelőzően a kölcsönszerződésben, illetőleg a kockázatfeltáró nyilatkozatban is megfelelően tájékoztatta.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és a felpereseket 179.000 forint elsőfokú perköltség és az államnak 1.500.000 forint le nem rótt kereseti eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Az árfolyamkockázati tájékoztatóba és a kölcsönszerződésbe foglalt tájékoztatást részletesen elemezve a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezését nem találta tisztességtelennek. Megítélése szerint az alperes által nyújtott tájékoztatás alaki és nyelvtani szempontból, továbbá tartalmilag is megfelelő volt, mert átlátható módon, az árfolyamkockázat gazdasági következményeit is elemezve fejtette ki, hogy a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének milyen hatása lehet; így a tájékoztatás megfelelt az Európai Unió Bírósága C-51/17. és C-186/16. számú határozataiban kimunkált joggyakorlatának, a Kúria 6/2013. és 2/2014. Polgári jogegységi határozataiban írtaknak.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperesek nyújtottak be fellebbezést, annak a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369.§ (3) bekezdés c)-d) pontjai szerinti felülbírálati jogkörben történő megváltoztatását, a kereset teljesítését és az alperes perköltségben marasztalását kérték. A fellebbezésben foglaltak szerint az Európai Unió Bíróságának határozataiból az elsőfokú bíróság helytelen következtetéseket vont le, nem értékelte, hogy átlagfogyasztóként pénzügyi ismeretekkel nem rendelkeztek, így a tájékoztatásból – amelyet egyébként is csak a kölcsönszerződés aláírását követően kaptak meg - nem kellett arra következtetniük, hogy változatlan vagyoni-jövedelmi viszonyok mellett nem lesznek képesek a törlesztőrészletek kiegyenlítésére. Hiányolták a deviza alapú ügylet kamatkockázatának feltárását, valamint az arra történő figyelemfelhívást, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa. A szerződésből megtévesztő módon éppen az tűnt ki, hogy a CHF árfolyam 5%-ot meghaladó változása már nagymértékű változásnak számít, ezért nem tudták felmérni az árfolyamváltozás valós kockázatát. A szerződés aláírásával így nem korlátlan árfolyamkockázatot vállaltak, hanem csak egy észszerűen előre látható mértékű kockázatot. Hivatkoztak arra is, hogy a kölcsönszerződés és a kockázatfeltáró nyilatkozat ugyanazon a napon, azonos időben került aláírásra, így nem állt megfelelő idő rendelkezésre a kockázatfeltáró nyilatkozat áttanulmányozására. Kérték figyelembe venni a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.485/2019/18. számú és a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.199/2019/7/I számú

határozatát, amelyek az árfolyamkockázati tájékoztatást arra tekintettel nem találták megfelelőnek, hogy a szerződés rendelkezései alapján az árfolyamkockázat mibenléte, annak gazdasági hatásai és különösen annak korlátlanlansága nem állapíthatók meg. Másodlagosan az elsőfokú ítélet Pp. 369.§ (1) bekezdése szerinti eljárásjogi felülbírálati jogkörben történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérték. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság személyes meghallgatásukat elmulasztotta, a csatolt okiratokon kívül más bizonyítékot nem vett figyelembe, és a 15. illetve 18. sorszámú előkészítő iratukat nem közölte az alperessel. Külön kifogásolták az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére történt kötelezésüket arra hivatkozással, hogy a kereseti illetéket lerótták, és ezt az elsőfokú eljárásban igazolták.

- [8] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás felhívta a felperesek figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére, annak mibenlétére, a törlesztőrészletre gyakorolt hatására, és az árfolyamkockázatról a szerződés is egyértelmű tájékoztatást nyújtott.
- [9] A fellebbezés nem alapos.
- [10] A felperesek fellebbezési kérelmére és a felhívott felülbírálati jogkörökre figyelemmel a másodfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az elsőfokú eljárásban történt-e olyan lényeges, az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértés, amelynek orvoslása a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges, illetve észszerű.
- [11] A fellebbezésben előadottakkal szemben az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül mellőzte a felperesek személyes meghallgatását, a per rendelkezésre álló adatait elégségesnek tartva a jogvita kereteinek meghatározásához és a jogvita elbírálásához. A Pp. a felek személyes meghallgatására vonatkozó rendelkezést több helyen is rögzíti. A Pp. 230. § (1) bekezdése alapján a bíróság a fél személyes meghallgatását akkor köteles elrendelni, ha ez a jogvita kereteinek meghatározásához, a per eldöntéséhez, illetve a tényállás megállapításához szükséges. Erre az általános szabályok szerint a bíróság szabad mérlegelése alapján kerül sor, azt csak egyes különleges eljárásokban – így például a személyi állapotot érintő perekben – teszi a törvény kötelezővé. Emellett a Pp. 191. § (4) bekezdése a perfelvételi szakban lehetőséget ad a fél számára a nyilatkozattételre, ez azonban a bíróság számára nem jelent kötelezettséget. Az elsőfokú bíróság jogi képviselőjük útján szabályszerűen megidézte a felpereseket mind a perfelvételi, mint az érdemi tárgyalásokra, a II. rendű felperes a tárgyalásokon meg is jelent. A felperesek képviselőjében az eljárás során jogi képviselő járt el, akinek útján a kereseti igényük alapját képező ténybeli és jogi előadásokat megtehették. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a fél személyes nyilatkozata a Pp. 279. § (1) bekezdésének egyértelmű szabályából következően nem bizonyíték, azt a bíróság a tényállás megállapítása során a Pp. 266. § (1) bekezdése szerint veszi figyelembe akként, hogy a felek által egyezően előadott, bírói felhívás ellenére nem vitatott és beismert tényállításokat valóban fogadja el, ha azok tekintetében nem merül fel kételye. A felperesek személyes meghallgatásának elmaradása így a per érdemi eldöntésére kihatással nem volt (BDT2021. 4384.).
- [12] A felperesek azt is alaptalanul kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a csatolt okiratokon kívül más bizonyítékot nem vett figyelembe. A Pp. 4. § (2) bekezdése szerint a perben jelentős tények állítása és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli. A Pp. 276. § (2) bekezdése értelmében a bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt a törvény megengedi. Ilyen rendelkezés hiányában a perben a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a fél köteles a bizonyítási indítványát előterjeszteni a bizonyítani kívánt tény és a bizonyítási eszköz megjelölésével, illetve az okirat és a tárgyi bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátásával. Az elsőfokú eljárásban a felpereseknek figyelmen kívül hagyott bizonyítási indítványa kizárólag

a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeként alkalmazandó elszámolás körében volt (a más eljárásban felvett szakértői bizonyítás eredményének felhasználása). Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés érvénytelenségét nem állapította meg, így ennek a bizonyítási indítványnak a teljesítése szükségtelen volt, a szerződés érvénytelenségének megállapítása körében pedig a felpereseknek nem teljesített bizonyítási indítványa nem volt. Az elsőfokú bíróságnak ezért a perben jelentős tényeket a felek tényállításai és az egyéb peradatok mellett a per tárgyalása során megismert bizonyítékok – túlnyomórészt valóban a csatolt okiratok – egybevetése és értékelése alapján kellett megállapítania, amit azonban eljárási szabálysértés nélkül végzett el.

- [13] A periratok szerint az elsőfokú bíróság a felperesek 15. sorszámú és 18. sorszámú beadványait az alperesnek valóban nem kézbesítette, de azokat a benyújtásuk után tartott tárgyaláson a 20. sorszámú jegyzőkönyvből kitűnően ismertette. Ezt a tárgyalást az alperes elmulasztotta, a Pp. 190. § (2) bekezdés c) pontja alapján ezért vele közöltnek kell tekinteni a tárgyaláson jelen volt felperes nyilatkozatát a 15. és 18. sorszámú előkészítő irataiban foglaltak ismertetéséről. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 110. § (2) bekezdésének megsértését az alperes kifogásolhatta volna, ennek hiányában az ott írtak elmulasztását a másodfokú bíróság a Pp. 381-§-a szerinti hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértésnek nem tekintette.
- [14] A másodfokú bíróság arra sem látott alapot, hogy a felperesek által felhívott, a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörben az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetéseket vonjon le, illetve a tényeket másként minősítse. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy az árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő kikötés megfelelt az érthető és világos megfogalmazás követelményének.
- [15] Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény, a deviza alapú kölcsönszerződések jellegéből következik [6/2013. számú Polgári jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás; EUB C-51/17. számú ítélet]. A Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor azok tartalma – a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos, nem volt érthető.
- [16] A szerződő felek között fennálló információs egyensúlytalansági helyzetre tekintettel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996. évi CXII. törvény) 203.§-a az 1959. évi IV. törvény 205.§ (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzintézet számára a deviza alapú kölcsönszerződésből a fogyasztóra háruló kockázatot illetően.
- [17] Az 1996. évi CXII. törvény 203.§ (1) bekezdése kimondta, hogy a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni. Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Ugyanezen jogszabályhely (7) bekezdés a) pontja értelmében a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

- [18] Az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítélete szerint a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának követelménye magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. A kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik ahhoz a devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották. A pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészekre gyakorolt hatására. Végül pedig a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani az összes szerződéses feltétel megismerésére.
- [19] A perbeli esetben nem vitásan készült külön kockázatfeltáró nyilatkozat, az abban foglaltakat a felperesek aláírásukkal igazoltan tudomásul vették. A kockázatfeltáró nyilatkozat felhívta a figyelmet arra, hogy a forint és a választott idegen deviza átváltási aránya – árfolyam – a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés a felperesekre nézve előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Közérthetően megfogalmazott magyarázatot nyújtott arról, hogy e többletköltség az árfolyamváltozás függvényében miként alakulhat. A felperesek fellebbezési érvelésével szemben a tájékoztató kitért arra is, hogy a törlesztőrészletre nem csak az árfolyam, hanem a kamatláb változása is hatással van, ami többnyire különbözik a forint kamatszintjétől, attól teljesen eltérő tendenciát követhet, és a piac kedvezőtlen alakulása miatt a fogyasztó számára többletterheket okozhat. Utalt a nyilatkozat arra is, hogy az alperes nem vállal felelősséget a piac kedvezőtlen alakulásáért, a felpereseknél bekövetkező többletterhet nem vállalja át. A kölcsönszerződés svájci frank klauzula címet viselő VII. pontja figyelemfelhívó módon hangsúlyozta, hogy a CHF/HUF árfolyama akár nagymértékben is változhat, és a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik.
- [20] A tájékoztatás a másodfokú bíróság álláspontja szerint is egyértelmű és világos volt, az alaki és tartalmi követelményeknek megfelelt, felhívta a felperesek figyelmét az árfolyamváltozás gazdasági következményeire, azok kiszámíthatatlanságára, az árfolyamkockázat korlátozottságát nem állította, és arra nem is utalt. Az árfolyamváltozás lehetséges mértékével kapcsolatosan használt „nagymértékű” és „jelentős” jelzők az ügyletben rejlő veszélyt nyomatékosították. A szerződés VII. fejezet 1. pontja, amely nagymértékű, legalább 5 %-os árfolyamváltozás esetén pótfedezet nyújtási kötelezettséget írt elő, szintén az árfolyam lehetséges mértékének kedvezőtlen változására utalt, ugyanakkor abból nem vonható le az a következtetés, hogy a felpereseknek az ingatlanfedezet kiegészítésére előírt 5%-os mértékig kellett volna a szerződés alapján az árfolyamkockázatot viselniük. Az 5%-os árfolyamváltozás pótfedezet bevonását indokolóan nagymértékűként minősítéséből nem következhetek alappal arra sem a felperesek, hogy ennél nagyobb mértékű hátrányos változásra a 300 hónapos futamidő alatt nem kell számítaniuk. Ez a kikötés éppen a CHF 5%-ot meghaladó lehetséges árfolyamemelkedését követő időszakra szabályozta eltérően a felek jogait és kötelezettségeit a biztosítékok nyújtása körében, emellett a kockázatfeltáró nyilatkozat kifejezetten tartalmazta, hogy az árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható,

és előre ki nem számítható, tehát a szerződés VII. pontjában megjelölt mértéket is bármennyivel meghaladó többletköltséget okozhat. A tájékoztatás alapján tehát a felperesek értékelni tudták a jövőben bármilyen mértékben bekövetkező árfolyamváltozásnak a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt – esetlegesen jelentős, de mindenképpen felső korlát nélküli – gazdasági következményeit is, így a világos és érthető megfogalmazás követelményének a kölcsönszerződés attól függetlenül megfelelt, hogy kifejezetten nem utalt arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa (EUB C-227/18. számú ítélet).

- [21] Arra vonatkozóan nem merült fel peradat, hogy a felpereseknek bármilyen, az alperesnek felróható okból ne állt volna rendelkezésükre elegendő idő a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak értékelésére, szerződési akaratauk megfontolására. Azt az előadásukat, mely szerint csak a kölcsönszerződés megkötését követően kaptak tájékoztatást, semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá, az aláírt nyilatkozatuk pedig az elsőfokú bíróság értelmezésével egyezően ezt cáfolta. A kockázatfeltáró nyilatkozatban tájékoztatást kaptak arról, hogy a kölcsönszerződés aláírásával ismerik el a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatainak megismerését, megértését, és azt, hogy a hitelt az így megszerzett ismeretek birtokában is fel kívánják venni. A kölcsönszerződés VII.2. pontjában pedig kifejezetten arról nyilatkoztak, hogy azt a banki felvilágosítás megismerését és megértését követően írták alá. A szerződés ebben a fordulatában a felperesek már meglévő tudomására utal, ennek a szövegtani technikának az alkalmazása a szöveg információtartalmát, információ-közvetítő szerepét nem rontja le. Az átlagosan tájékozott fogyasztó nyilvánvalóan képes felismerni, hogy a nyilatkozat aláírásával a banki felvilágosítást tartalmazó, általa ugyancsak aláírt tájékoztatás megtörténtét és megismerését tanúsítja. Az pedig, hogy a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot az adósok a szerződéskötés napján írták alá, az ítélkezési gyakorlat szerint az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben az adósra hárító szerződési feltétel tisztességtelensége megállapítására alapot adó körülményként önmagában nem értékelhető (BDT2020. 4185., BDT2016. 3457.).
- [22] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.485/2019/18. számú és a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.199/2019/7/I. számú határozatában az árfolyamkockázati tájékoztatást valóban nem találta megfelelőnek arra tekintettel, hogy a szerződés rendelkezései alapján az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági kihatásai közül annak korlátlanlansága csak következtetés útján állapítható meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a Kúria BH2019.84. szám alatt közzétett Gfv.30.494/2018/3. számú ítéletében és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Gfv.VII.30.371/2020/7. számú ítéletében a perbelivel megegyező tájékoztatás kapcsán értékelt szempontok alapján a keresettel támadott, a főszoolgáltatást megállapító szerződéses kikötés nem tisztességtelen, a tájékoztatás hibája miatt az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel, illetve a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.
- [23] Az elsőfokú bíróság a perbeli esetben anyagi jogi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkört nem gyakorolt, így a felperesek által felhívott Pp.369.§ (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálat sem vezethetett az elsőfokú bíróság döntésétől eltérő eredményre.
- [24] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [25] A felperesek megalapozottan sérelmezték ugyanakkor az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezésüket.
- [26] A felperesek eredeti keresete alapján az elsőfokú eljárásban a pertárgy értéke 40.760.564 forint volt, az ennek megfelelő maximális, 1.500.000 forint kereseti illetéket a bíróság felhívására az elektronikus fizetési és elszámolási rendszer alkalmazásával megfizették, a fizetési igazolást az iratokhoz csatolták. Az elsőfokú eljárási illeték ezért nem minősült olyan meg nem fizetett illetéknek, amelynek a megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján a

bíróság a felet az állam javára kötelezheti, ezért a másodfokú bíróság a feljegyzett eljárási illeték viselésére vonatkozó részében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és mellőzte a felperesek meg nem fizetett kereseti eljárási illetékben való marasztalását.

- [27] A felperesek fellebbezése a per főtárgya tekintetében sikertelen volt, ezért a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét megfizetni, amelynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése, valamint a 4/A.§ (1) bekezdése alapján az alperesi jogi képviselő által felszámítottak szerint állapította meg.
- [28] A felperesek költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a 14.988.516 forint fellebbezési pertárgyérték szerint számított 1.199.000 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a Pp. 101.§ (1) bekezdése, 102.§ (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján a felperesek egyetemlegesen kötelesek.
- [29] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mivel a felek tárgyalás tartása iránti kérelmet nem nyújtottak be.

Pécs, 2021. július 28.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró